

PAHENNUS

Pahentaa merkitsee saada joku lankeamaan, olla jollekulle lankeemuksen aihe. Pahennus on konkreettisesti ansa, jonka asettaa vihollisensa tielle saadakseen tämän lankeamaan. Moraalisella ja uskonnollisella alalla on useita tapoja saada joku ”lankeamaan”: Saatanan tai ihmisten harjoittama kiusaus ja koettelemus, johon Jumala asettaa kansansa tai lapsensa, ovat ”pahennuksia”. Aina on kuitenkin kyse uskosta Jumalaan.

I. Kristus, pahennus ihmiselle.

1. Jo VT osoittaa, että Jumala voi olla Israelille pahennuksen aihe: ”Hän on kivi, johon kompastutaan, ja kallio, joka saa Israelin molemmat heimot lankeamaan.” Monet kompastuvat siihen, lankeavat ja murskautuvat (Jes. 8:14 f.). Toimimalla tavallaan Jumala koettelee kansansa uskoa. Samoin Jeesus ilmestyi ihmisille ristiriidan merkinä. Hänet lähetettiin kaikkien pelastukseksi, mutta tosiasiaa hänestä tuli monille paatuksen aihe: ”Tämä lapsi on paneva monet Israelissa lankeamaan ja monet nousemaan; hän on merkki, jota vastaan puhutaan” (Luuk. 2:34). Hänen persoonassaan ja elämässään kaikki aiheuttaa pahennusta. Hän on Nasaretin puusepän poika (Matt. 13:57); hän tahtoo pelastaa maailman, ei kosta janoavan messianismin (Luuk. 2:5; vrt. Joh. 3:17) eikä poliittisen messianismin avulla (Joh. 6:15), vaan kärsimyksensä ja ristinsä kautta (Matt. 16:21). Opetuslapsetkin asettuvat häntä vastaan kuin Saatana (Matt. 16:22 f.) ja pahentuvat sekä jättävät Mestarinsa (Joh. 6:66). Ylösnoussut Jeesus kuitenkin kokoaa heidät jälleen yhteen (Matt. 26:31 f.).

2. Johannes tuo esiin evankeliumin pahennusta herättävän luonteen: Jeesus on kaikessa muiden kaltainen ihminen (Joh. 1:14), jonka alkuperän ihmiset luulevat tietävänsä (Joh. 1:46; Joh. 6:42; Joh. 7:27) ja jonka lunastavaa suunnitelmaa he eivät voi ymmärtää: se toteutuu ristin kautta (Joh. 6:52) ja taivaaseenastumisen kautta (Joh. 6:62). Kuulijat kompastuvat kaikki siihen, että heille ilmoitetaan kolminkertainen salaisuus: ihmiseksitulo, lunastus ja taivaaseenastuminen. Jeesus nostaa kuitenkin toiset, kun taas toiset paaduttavat mielensä: heidän syntinsä on vailla puolustusta (Joh. 15:22 ff.).

3. Asettamalla itsensä ihmisten eteen Jeesus pakotti heidät valitsemaan, hänen puolestaan tai häntä vastaan: ”Autuas se, joka ei minua torju” (Matt. 11:6 rinnakk.). Apostoliyhteisö sovelsi siksi Jeesukseen itseensä Jesajan Jumalasta puhuvan profetian. Hän on ”pahennuksen kivi” ja samalla ”kulmakivi” (1. Piet. 2:7 f.; Room. 9:32 f.; Matt. 21:42). Kristus on yhtä aikaa elämän lähde ja kuoleman aihe (vrt. 2. Kor. 2:16).

4. Paavalin täytyi kohdata tämä pahennus sekä kreikkalaisessa että juutalaisessa maailmassa. Eikö hän ollut itsekin kokenut sitä ennen kääntymystään? Hän oli huomannut, että Kristus, tai toisin sanoen risti, on mielettömyyttä niille, jotka joutuvat kadotukseen, mutta pelastuville se on Jumalan voima (1. Kor. 1:18). Ristiinnaulittu Kristus on juutalaisille pahennus ja pakanoille mielettömyys (1. Kor. 1:23). Inhimillinen viisaus ei voi ymmärtää, että Jumala tahtoo pelastaa maailman nöyryytetyn, kärsivän ja ristiinnaulitun Kristuksen kautta. Vain Jumalan Henki auttaa ihmistä ylittämään ristin pahennuksen tai pikemminkin tunnistamaan siinä korkeimman viisauden (1. Kor. 1:25; 1. Kor. 2:11–16).

5. Sama pahennus ja sama uskon koettelemus jatkuvat siis koko Kirkon historian ajan. Kirkko on maailmassa aina ristiriidan merkki, ja viha sekä vaino ovat monille lankeemuksen aihe (Matt. 13:21; Matt. 24:10), vaikka Jeesus ennusti ne, jotta hänen opetuslapsensa eivät lankeaisi (Joh. 16:1).

II. Ihminen pahennuksena ihmiselle.

Ihminen on veljelleen pahennuksen aihe, kun hän yrittää vieroittaa tämän uskollisuudesta Jumalalle. Se, joka käyttää väärin veljensä heikkoutta tai Jumalalta saamaansa valtaa häneen saadakseen hänet luopumaan liitosta, on vastuussa veljelleen ja Jumalalle. Jumala vihaa ruhtinaita, jotka ovat kääntäneet kansan pois Jahven seuraamisesta: Jerobeamia (1. Kun. 14:16; 1. Kun. 15:30, 34), Ahabia tai Isebeliä (1. Kun. 21:22, 25) sekä samoin niitä, jotka ovat tahtoneet viedä Israelin hellenisoitumisen tielle, pois oikeasta uskosta (2. Makk. 4:7 ff.). Sen sijaan ylistystä ansaitsevat ne, jotka vastustavat pahennusta säilyttääkseen uskollisuutensa liitolle (Jer. 35).

Jeesus, joka itsekin on ristiriidan merkki, tekee kuitenkin liiton täyttämisen kautta lopun suuresta pahennuksesta, joka syntyy ihmisen ja Jumalan välirikosta. Siksi hän ei sääli pahennuksen aiheuttajia: ”Voi sitä, joka viettelee lankeemukseen yhdenkin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun! Parempi olisi, että hänen kaulaansa pantaisiin myllynkivi ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen” (Matt. 18:6). Jeesus kuitenkin tietää, että tällaiset pahennukset ovat väistämättömiä: väärät opettajat (2. Piet. 2:1) ja viettelijät, kuten muinainen Isebel (Ilm. 2:20), toimivat aina.

Pahennus voi tulla myös opetuslapselta itsestään. Siksi Jeesus vaatii ankarasti ja säälimättä luopumaan kaikesta, mikä voi olla esteenä Jumalan valtakunnalle: ”Jos silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois luotasi” (Matt. 5:29 f.; Matt. 18:8 f.).

Jeesuksen tavoin, joka ei tahtonut häiritä tämän maan ihmisiä (Matt. 17:27), Paavali tahtoo, ettei heikkoja ja vähän kouluttuja omatuntoja saateta lankeemukseen: ”Varokaa, ettei vapautenne koidu heikoille lankeemuksen aiheeksi”

(1. Kor. 8:9; Room. 14:13–20). Kristillinen vapaus on aitoa vain, jos sitä läpäisee rakkaus (Gal. 5:13); usko on todellista vain, jos se tukee veljien uskoa (Room. 14:1–23).

CA

Katso myös: → croix I 2 – incredulite II – Kivi 5 – rocher 1 – souffrance AT II